

Kommuniké om Betalningsrådets möte 2017-10-04

Betalningsrådets sjätte möte som leddes av vice riksbankschef Cecilia Skingsley ägde rum onsdagen den 4 oktober 2017. Vid mötet redogjorde deltagarna kort för aktuella frågor med beröring till rådets arbete och Betalningsrådets kansli redogjorde för det arbete som utförts i de arbetsutskott som tillsatts av rådet. Informationen från arbetsutskotten berörde en nyligen genomförd analys av ett scenario för betalningar i en krissituation, en mindre förändring av den administrativa organisationen samt genomgång av inkomna förslag på aktiviteter i ett uppdaterat arbetsprogram för betalningsrådet under perioden 2015-2017.

Scenarioplanering för betalningar i en krissituation

Ordförande gav Betalningsrådets kansli uppdraget att lämna en statusrapport från det arbete som genomförts i arbetsutskottet mot betaltjänsternas sårbarhet och krishantering. Utskottet har kompletterats med representation från deltagare i Riksbankens kontanthanteringsråd och träffats vid ett flertal tillfällen under våren samt hösten 2017 för att analysera riskerna i samband med ett scenario för betalningar i en krissituation. Scenariot bygger på följande förutsättningar:

- Betal, kredit och kontokort går inte att använda i normal omfattning i ett geografiskt avgränsat område som omfattar både stad och landsbygd.
- Elektricitet är tillgänglig
- Inköp betalas på inköpsstället
- Kontantuttag kan inte genomföras i normal omfattning eftersom att det inte finns stöd för täckningskontroll av det begärda beloppet.
- Mobila betaltjänster stöds inte
- Ingen hamstring av basvaror förekommer
- Tidsrymden för scenariot är ca 9 dagar med mätpunkter efter 3, 6 samt 9 dagar.

Scenariot är uppbyggt kring antaganden om de svenska hushållens sammansättning, konsumtionsbehov, innehav av kontanter och innehav av basvaror i hemmet. Tre ”typhushåll” har identifierats; 1.) Ensamstående, 2.) Hushåll med två vuxna och två barn och 3.) hushåll med en vuxen och två barn. Vissa hushåll har ett större konsumtionsbehov än andra hushåll, exempelvis beroende på att de bor i glesbygd och är beroende av drivmedel till bil. Andra hushåll har ett större innehav av kontanter än de hushåll som förlitar sig till betalningar via bankkort. Slutligen skiljer sig innehavet av mat och basvaror åt mellan olika hushåll.

Utskottet har under sitt arbete uppmärksammat att det i vissa situationer är möjligt att genomföra uttag och köp med bank och kreditkort trots att uttagsautomater och kortterminaler i butik inte har kontakt med kortutgivarens system för att genomföra täckningskontroll mot konto eller beviljad kredit, så kallat ”offlineläge”.

Möjligheterna att genomföra uttag och köp i offlineläge styrs av ett antal faktorer såsom avtal, regelverk, tekniska och affärsmässiga val av involverade parter.

Utskottet bedömer att möjligheten att genomföra uttag och betalningar i offlineläge kan fylla en viktig funktion vid störningar i betalningsinfrastrukturen. Betalningsrådet enades om ett tilläggsdirektiv till det ursprungliga uppdraget med innebörden att

arbetsutskottet får uppdraget att närmare utreda hur stödet för uttag och köp med kort i offlineläge är utformat och återkomma till rådet i frågan vid dess möte våren 2018.

Förändring av Betalningsrådets organisation

Ordförande informerade om ett förslag som Riksbanken i rollen som tillhandahållare av Betalningsrådets kansli lämnat avseende justering av rådets organisatoriska struktur. Förslaget innebär att kansliet tar över den roll som arbetsgruppen för regelverk, policy och internationellt arbete haft avseende samordning av arbetet i de utskott som är knutna till rådet. Mötesdeltagarna hade inget att invända mot förslaget och gav rådets kansli uppdraget att ta över samordningsansvaret. Mötesdeltagarna fann det också lämpligt att ombilda arbetsgruppen till ett arbetsutskott underställt rådet.

Översyn av rådets arbetsprogram

Ordförande gav uppdraget till Betalningsrådets kansli att informera om det arbete som bedrivits av deltagare i rådets arbetsutskott med syfte att ta fram ett nytt arbetsprogram för perioden 2017-2019. Kansliet informerade om att deltagarna i arbetsutskotten erbjudits möjlighet att lämna förslag på nya aktiviteter samt att sedan prioritera de inlämnade förslagen. Ett utkast till uppdaterat arbetsprogram baserat på föreslagna och prioriterade aktiviteter presenterades för rådet. Utkastet bygger på att de fem arbetsutskott som arbetar under rådet ansvarar för de aktiviteter som ligger inom deras ansvarsområde. Ordförande gav rådets ledamöter möjlighet att återkomma med eventuella synpunkter på arbetsprogrammet senast 2017-10-11.